

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Reports

گزارشها

بهرام رحمانی

۰۴ می ۲۰۲۲

نودمین جلسه دادگاه حمید نوری در ستکهلم!

نودمین جلسه دادگاه حمید نوری، متهم به مشارکت در اعدام‌های تابستان ۱۳۶۷، دوشنبه دوازدهم اردیبهشت اردیبهشت ۱۴۰۱-دوم مه ۲۰۲۲، در سالن ۳۷ دادگاه بدوی ستکهلم برگزار شد.

در این جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات حمید نوری، دادیار پیشین زندان گوهردشت کرج و از متهمان اعدام‌های دسته‌جمعی زندانیان سیاسی در ایران، کنت لوئیس، وکیل مشاور «سازمان مجاهدین خلق»، لایحه پیشنهادی خود را برای محکومیت حمید نوری به دادگاه ارائه داد.

پیش‌تر کریستینا لیندوف کارلسون، دادستان این پرونده، از دادگاه خواسته بود تا نوری به جرم «جنایت علیه بشریت از نوع شدید» به حبس ابد محکوم شود.

روز دوشنبه دوازدهم اردیبهشت ۱۴۰۱ با ارائه دفاعیه نهایی کنت لوئیس، چهارمین وکیل مدافع برخی از شاکیان پرونده که همگی از اعضاء سازمان مجاهدین خلق ایران هستند در ستکهلم سویدن برگزار شد.

کنت لوئیس نخست از دادستان‌های پرونده برای ارائه کیفرخواستی محکم در این پرونده تشکر کرد. وی گفت او و موکلینش با تمامی مندرجات کیفرخواست دادستان‌ها به جز یک مورد کاملاً موافق هستند.

نکته مورد اختلاف ارزیابی دادستان‌ها از درگیری مسلحانه سازمان مجاهدین با حکومت اسلامی ایران در عملیات معروف به فروغ جاویدان است. کنت لوئیس گفت او برخلاف دادستان‌های این پرونده معتقد است که عملیات فروغ جاویدان در امتداد جنگ ایران و عراق نبوده و درگیری مسلحانه بین‌المللی محسوب نمی‌شود.

کنت لوئیس گفت وکلای مدافع حمید نوری دو نظریه کارشناسی جدید را در ساعات پایانی روز یکشنبه به دادگاه ارائه کردند و حالا باید دید که آن‌ها فردا و پس فردا به چه شکلی از وقت دفاع‌شان استفاده خواهند کرد.

بخش نخست دفاعیه کنت لوئیس به توضیح تاریخچه شکل‌گیری سازمان مجاهدین خلق ایران اختصاص داشت. وی گفت به جز مسعود رجوی تمامی بنیان‌گذاران این سازمان در سال ۱۹۷۲ اعدام شدند. مسعود رجوی نیز حبس ابد گرفت. وی توضیح داد که چگونه شکل‌گیری قانون اساسی جدید کشور و گنجاندن رهبری ولایت فقیه باعث شد تا اختلافات میان سازمان مجاهدین و جناح انقلابیون وابسته به خمینی و شخص خود او بالا بگیرد. وی گفت خمینی از شرکت مسعود رجوی در انتخابات ریاست جمهوری – با وجود حمایت بالای اقشار گوناگون از وی - جلوگیری کرد.

کنت لوئیس توضیحاتی درباره تظاهرات گسترده سی ام خرداد ۱۳۶۰ داد و گفت در جریان سرکوب این تظاهرات صدها نفر از جمله زنان و دختران جوان دستگیر شدند. بسیاری از آن‌ها اعدام شدند و تصاویر آن‌ها در روزنامه‌ها با

هدف شناسایی هویت شان منتشر شد. او این مقطع را نقطه عطف ورود سازمان مجاهدین به مرحله مبارزه مسلحانه علیه حکومت ایران دانست.

کنت لوئیس در قسمتی به‌نحوه شکل‌گیری شورای ملی مقاومت ایران پرداخت. وی گفت سازمان مجاهدین با توجه به خواست مردم برای توقف جنگ در سال ۱۹۸۳ با عراق پیمان صلحی منعقد کرد. فرانسه در سال ۱۹۸۶ حضور مجاهدین در فرانسه را ممنوع اعلام کرد. این موضوع باعث تشکیل پایگاه مجاهدین در عراق شد. مجاهدین شروع به خرید اسلحه و مهمات کردند و درگیری‌های مسلحانه غیربین‌المللی آن‌ها علیه حکومت ایران بصورت سیستماتیک و برنامه ریزی شده آغاز شد؛ درگیری‌هایی که همچنان ادامه دارد.

کنت لوئیس ضمن اعلام موافقت با پیشنهاد دادستان گفت، نوری «فرد کم‌اهمیتی در زندان نبوده است.» به‌گفته وکیل مشاور سازمان مجاهدین خلق، حمید نوری در اعدام دسته‌جمعی زندانیان در زندان گوهردشت، «نقش قوی» داشته و در این اعدام‌ها از خود کینه و غرض نیز نشان داده است.

کنت لوئیس در ادامه با اشاره به تلاش حمید نوری برای اعدام زندانیان گفت، جایگاه او در سلسله مراتب «هیأت مرگ» پایین بوده اما مسئولیت او در این انجام این اعدام‌ها «بسیار مهم» بوده است.

لوئیس در اظهارات خود، به تاریخچه مجاهدین خلق پس از حکومت اسلامی نیز پرداخت و گفت، رفتار مقامات حکومت اسلامی از جمله «مرتد دانستن» اعضای این سازمان، یکی از عوامل برخورد شدید با فعالیت آن‌ها بوده است. وی همچنین به مرور برخی از شواهد ارائه‌شده در دادگاه از جمله فتوای روح‌الله خمینی، بنیان‌گذار حکومت اسلامی برای اعدام مجاهدین پرداخت و گفت، پیش از دستگیری حمید نوری در سویدن، شماری از جان‌بدر بردگان این اعدام‌ها، به نقش حمید عباسی (حمید نوری) در اظهارات و نوشته‌هایشان اشاره کرده بودند.

لوئیس شهادت محمود رویایی و حسین فارسی از اعضای سازمان مجاهدین خلق را اساس شواهد خود برای ثبوت اتهام نوری دانست. ع تصویر، از آرشیو ایرج مصداقی

لوئیس همچنین در ادامه سخنان خود به اختلاف نظر خود با بخشی از کیفرخواست دادستان سویدن پرداخت و از جمله گفت که برخلاف ادعای دادستان، «مجاهدین بخشی از ارتش عراق نبودند» و اعدام‌های سال ۱۳۶۷ در پس زمینه «مخاصمه مسلحانه بین ایران و عراق» رخ نداده است و درگیری مسلحانه مجاهدین با حکومت ایران یک «درگیری مسلحانه غیربین‌المللی» بود.

قسمت دیگری از توضیحات کنت لوئیس متمرکز بر حمله هوایی حکومت ایران به کمپ اشرف در سال ۱۹۹۲ و موفقیت ارتش آزادی‌بخش ملی ایران در سرنگونی هواپیماهای جنگی ایران متمرکز بود. او گفت که چگونه در سال‌های ۸۱ و ۸۱ اعضای و هواداران ساده سازمان مجاهدین تنها به دلیل پخش روزنامه دستگیر و زندانی شدند. او تصاویری را از نه تنها ضرب و شتم بلکه شکنجه برخی از این افراد در دادگاه به نمایش گذاشت.

کنت لوئیس از روز پنجم مرداد به‌عنوان روز آغاز اعدام‌های در زندان اوین و هشتم مرداد در زندان گوهردشت نام برد. او از دقیق نبودن آمار و تعداد اعدام‌شدگان سخن گفت. این وکیل به آمار اعلامی برخی روزنامه‌ها مثل ساندی تلگراف اشاره کرد که عدد ۳۰ هزار نفر را ذکر کرده است. در این میان آمار اعلام شده از طرف برخی افراد قابل توجه است، مانند مهدی خزعلی با بیست هزار مورد اعدام، دکتر محمد ملکی سی هزار و چهارصد نفر و آمار خود مجاهدین که اعدام‌شدگان در سرتاسر ایران را در مقطع ۶۷، سی هزار نفر اعلام کرده‌اند. وی گفت مجاهدین تا به امروز تعداد ۸۶ عضو هیأت مرگ در شهرستان‌ها را شناسایی و اعلام کرده‌اند

کنت لوئیس از کتاب سیاه سازمان مجاهدین نام برد که در آن به پنج هزار و پانزده مورد اعدام اشاره شده است. وی گفت البته لیستی سی هزار نفری موجود است که بسیاری آن را زیر سؤال برده اند، اما مگر نه این است که ما در مورد کشتار شش میلیون یهودی به دست نازی‌ها تنها نام یک میلیون نفر را داریم.

کنت لوئیس در مورد اشتباهی که پیش‌تر در مورد اعدام کرده‌ها بیان کرده بود، از دادگاه عذرخواهی کرد. وی پیش‌تر اعلام کرده بود که به باور وی در دوران اعدام‌های ۱۳۶۷، کرده‌ها تنها در شهرستان‌ها اعدام شده‌اند. وی گفته خود را تصحیح کرد و دلیل آن را در اختیار نداشتن منابع لازم اعلام کرد.

کنت لوئیس به درگیری مسلحانه بین‌المللی و غیربین‌المللی پرداخت و گفت به نظر موکلان من این درگیری، یک درگیری مسلحانه غیربین‌المللی بوده است. وی گفت در این درگیری قطعاً باید با عراق هماهنگی‌هایی صورت می‌گرفت تا تداخلی در کار دو طرف - نیروهای عراقی و نیروهای مجاهدین - ایجاد نشود. وی گفت این موضوع که عراق کنترل درگیری را در دست داشته صحیح نیست.

کنت لوئیس عنوان کرد که در عملیات مسلحانه چهل چراغ نیروهای عراقی حضور نداشتند و چهل خبرنگار بین‌المللی در محل حاضر بودند و هیچ‌کدام حضور نیروهای عراقی را گزارش نکردند. می‌گویند هماهنگی‌هایی با توپخانه عراق وجود داشته که در این مورد هم سند و مدرکی موجود نیست.

کنت لوئیس گفت این سازمان مجاهدین خلق بود که پس از پایان جنگ با هدف آزادسازی و برگرداندن هزار و پانصد اسیر جنگی ایرانی به کشورشان با صلیب سرخ بین‌الملل تماس گرفت. کنت لوئیس در ارتباط با فتوای آیت‌الله خمینی گفت که این حکم براساس اتهام محاربه به اعضا و هواداران سازمان مجاهدین صادر شد و احتمال داد که خمینی این حکم را با توجه به سایر عملیات مجاهدین - حتی قبل از عملیات فروغ جاویدان - صادر کرده باشد. از جمله این عملیات می‌توان به عملیات مهر ماه ۶۶ سازمان مجاهدین در مریوان، عملیات عین خوش در غرب دزفول، عملیات در منطقه مهران، پیرانشهر و عملیات آفتاب اشاره کرد که به جنگ‌های کلاسیک سازمان مجاهدین معروفند.

کنت لوئیس در بخش دیگری توضیح داد که چگونه سازمان مجاهدین خلق به‌خاطر نبود مدارک و شواهد از لیست گروه های تروریستی آمریکا خارج شد.

کنت لوئیس در ارتباط با شناسایی هویت حمید نوری به‌عنوان حمید عباسی و نقش و سمت او در دوران اعدام‌های تابستان ۱۳۶۷ به کتاب‌ها و شهادت محمود رویایی اشاره کرد. او گفت محمود رویایی در کتاب آفتابکاران نام متهم را برده و در کتاب یک کهکشان ستاره او نیز چهار بار به نام متهم برمی‌خوریم.

کنت لوئیس گلابه کرد که در جریان دادگاه نوری در ارتباط با زنان زندانی کم سخن گفته شده است. او گفت در جریان شهادت «روم افشم» آمده که او زنان مجاهد را در حال ورش کردن در زندان دیده است و از تمرینات سختی که می‌کرده‌اند به مجاهد بودن‌شان پی برده است. این شاهد گفته است که زندانبانان زن برای کنترل بیشتر این زنان زندانی و مانع از تمرین شان به حمید نوری (عباسی) و ناصرین متوسل شده اند.

کنت لوئیس ادعای وکلای مدافع نوری را زیر سؤال برد که ادعا کرده اند شاهدان شهادت‌های همدیگر را شنیده‌اند و شهادت‌ها تکرار و کپی همدیگر هستند. او گفت این ادعا به هیچ‌وجه درست نیست و البته به نفع نوری و وکلای او است. او گفت کاوه موسوی که خود نیز نقشی در این پرونده داشته به ویدئویی اشاره کرده که پس از بازداشت نوری ساخته شده، اما این هیچ چیز را ثابت نمی‌کند چون اساساً پس از بازداشت نوری ساخته شده است.

کنت لوئیس شهادت های حسین فارسی و محمود رویایی را مستند و محکم خواند و در مقابل قراردادن شهادت ایرج مصداقی و اصغر مهدی‌زاده را تلاشی برای از بین بردن اعتبار شهادت شاهدان دانست.

کنت لوئیس در بخش دیگری از دفاعیه نهایی خود گفت حمید نوری فرد کم اهمیتی در زندان نبوده است. او رییس دفتر مقیمه بوده و نقشی موثر در اعدام دسته جمعی زندانیان در زندان گوهر دشت داشته است. او گفت انکار متهم در نقش و حضور داشتن در اعدام ها برای او تخفیف مجازاتی را بوجود نمی آورد. وی گفت این که جایگاه حمید نوری در سلسله مراتب هیات مرگ پایین است دلیل آن نیست که ناقض مسئولیت از او باشد و از قضا نقش او بسیار هم مهم است. نام محمد مقیمه یا مقیمه ای معروف به ناصریان به عنوان یکی از مهمترین عوامل شکنجه و اعدام زندانیان سیاسی در تابستان ۱۳۶۷ بارها در دادگاه نوری از زبان شاهدان و شاکیان شنیده شده است. حمید نوری از او به عنوان رییس خود با احترام فراوانی یاد می کند.

کنت لوئیس به موضوع درخواست وزارت خارجه سویدن از شهروندانش برای توقف سفر به ایران پرداخت و گفت این درخواست به دلیل برگزاری دادگاه حمید نوری است. او گفت خانواده ها و بازماندگان اعدام های ۱۳۶۷ برای رسیدن به عدالت سی و چهار سال صبر کرده اند. او از دادستان ها و همکارانش در دادگاه تشکر کرد. کنت لوئیس گفت حمید نوری به اندازه کافی - پنج جلسه - فرصت داشته تا از خود دفاع کند. حالا سرش را در دادگاه تکان می دهد. در نهایت عدالت باید برقرار شود. وی گفت ما می توانیم به مردم ایران نشان دهیم که یک دادگاه منصفانه چگونه عمل می کند. کنت لوئیس گفت این دادگاه درست بر عکس دادگاه هایی بود که قربانیان در سال ۱۳۶۷ در مقابل آن قرار گرفتند.

چند مورد توضیح کنت لوئیس درباره تناقض میان بازجویی ها و شهادت ها:

*مشکلات بازجویی ها از طریق لینک و از راه دور.

*خوب و مناسب نبودن ترجمه ها در بازپرسی ها

*کمبود اطلاعات بازپرسی شدگان از مراحل بازجویی.

*کمبود اطلاعات بازپرس ها در مورد موضوع.

*به خاطر آوردن مطالب بیش تر توسط شاهدان و شاکیان در طول زمان.

کنت لوئیس گفت: هدف وکلای مدافع حمید نوری از هدف قراردادن گفته های شاکیان و شاهدان و مخصوصا حمله به اعضا مجاهدین این است که اعتبار شهادت ها را زیر سؤال ببرند. آن ها از نظر روان شناسی می خواهند جوی ایجاد کنند تا هواداران مجاهدین در جلسات دادگاه شرکت نکنند. حالا فردا صبحت هایشان را خواهیم شنید.

لوئیس ادعا کرد که هیچ چیز تاثیرگذاری در این پرونده وجود ندارد. شاکیان و شاهدان هیچ انگیزه شخصی ندارند. شهادت های بسیاری وجود دارد که همه هویت حمید نوری را به عنوان حمید عباسی تایید کردند. این ها همه قبل از دستگیری متهم بوده. دادستان ها توانسته اند او را شناسایی کنند و دستشان درد نکند.

کنت لوئیس در مورد ادعای شاکیان پیرامون دستکاری چشم بندهایشان و کشیدن نخ های آن و امکان دیدن اطراف گفت این ادعاها کاملا باورکردنی هستند. حمید نوری در زمان توضیح لوئیس تکان می خورد و با زبان اشاره گفته های او را نفی می کرد.

کنت لوئیس گفت علی رازینی رئیس شعبه ۴۱ دیوان عالی کشور که در دوران اعدام ها ریاست سازمان قضایی نیروهای مسلح را برعهده داشته در مورد حمید نوری گفته است: «یک بازجویی بوده در اوین در سال شصت. مثلاً چی ارزش درمی آید؟ چیزی در نمیداد که، اطلاعات سوخته.»

کنت لوئیس گفت از آنجا که خمینی در حکم خود به این نکته پرداخته که سازمان مجاهدین در درگیری مسلحانه مجاهدین با حکومت بعث عراق همراهی داشته می‌توان گفت که احتمال ارتباط (میان انجام اعدام‌ها و درگیری‌های مسلحانه‌ای که مجاهدین در شمال و جنوب و غرب داشته‌اند) وجود داشته است.

کنت لوئیس گفت: اگر نیروی هوایی عراق به ما کمک می‌کرد، پیشروی بیش‌تر بود. آن‌ها تنها برای انجام عملیات با عراق اطلاع دادند و هماهنگی کردند. عراقی‌ها حتی در جابه‌جایی زخمی‌ها هم کمک نکردند. ارتش آزادی‌بخش از بین نرفت اما اقرار می‌کنند که ۱۳۰۴ نفر از نیروهای مقاومت در این عملیات کشته شده‌اند.

کنت لوئیس ادامه داد: در مورد فروغ جاویدان ادعا می‌شود که مجاهدین حمایت هوایی می‌شدند از طرف عراق. تنها یک منبع وجود دارد و آن مقاله‌ای است در شش اوت ۱۹۸۸ در روزنامه‌ای که ناشناس است و من خودم شخص اسمش را نشنیده بودم.

کنت لوئیس گفت: مدرک و سندی درباره این ادعا که توپخانه عراق در عملیات چلچراغ به سازمان مجاهدین کمک کرده، وجود ندارد.

کنت لوئیس در مورد مصاحبه روزنامه «الثوره» با صدام گفت که صدام می‌گوید از مجاهدین خواسته‌ایم که در مورد اطلاعات از داخل ایران به ما کمک کنند، اما مجاهدین این درخواست را رد کرده‌اند و گفته‌اند حاضر به کاری که موجب صدمه به مردم بشود، نیستیم. صدام گفته به عقیده آن‌ها احترام می‌گذارد.

کنت لوئیس گفت حمله باید با آگاهی عراق صورت می‌گرفت، در غیر این صورت عملیات آن‌ها و مجاهدین تلاقی پیدا می‌کرد و تشویش ایجاد می‌شد.

کنت لوئیس گفت در کل شاید بتوان گفت اکثر کارشناسان دادگاه معتقدند که درگیری (فروغ جاویدان) هم بین‌المللی بوده و هم غیر بین‌المللی هم‌زمان رخ داده. تنها کارشناسان وکلای مدافع متهم نظری مخالف دارند. آن‌ها می‌گویند اصولاً جنگ مسلحانه‌ای وجود ندارد.

کنت لوئیس در پایان اعلام کرد که بر اساس کیفرخواست دادستان‌ها از دادگاه خواهان محکومیت حمید نوری است. دادستان‌ها براساس قوانین سویدن برای حمید نوری به اتهام جنایت جنگی و قتل عمد تقاضای اشد مجازات یعنی حبس ابد کرده‌اند.

وی همچنین اعدام زندانیان «مجاهد» را نوعی نسل‌کشی دانست و به القابی مانند «مرتد و محارب» و در این رابطه همچنین به حکمی از دادگاه انقلاب بم که مجاهدین نمی‌توانند دارایی شخصی داشته باشند، اشاره کرد.

وکیل شاهدان و شاکیان پرونده در ادامه اظهارات خود در دادگاه اضافه کرد که اعدام‌ها فراتر از زندان‌های تهران بود و علاوه بر این، شامل زنان هم بود.

وی افزود: «ما نتوانستیم هیچ شاهد زنی پیدا کنیم» و به‌نظر می‌رسد «هیچ زن مجاهدی» از زندان گوهردشت جان به در نبرد. فقط زندانیان سیاسی مرد شهادت دادند که این زنان در زندان حضور داشتند.

لوئیس همچنین گفت چنان‌چه کاوه موسوی، شاهد در دادگاه، بیان کرد، ویدیویی که در آن گفته می‌شود، حمید نوری از سوی برخی از افراد به سویدن کشیده شده، «واقعیت ندارد». اشاره وی به اظهارات شاکی پرونده ایرج مصداقی بود و فیلمی که در آن گفته می‌شود آن‌ها تلاش کرده‌اند تا حمید نوری به سویدن بیاید.

پسر حمید نوری: چرا ۲۵ ما اجازه ملاقات با پدرم را به خانواده ندادند؟

مجید نوری، پسر حمید نوری، در گفت‌وگویی با بی‌بی‌سی فارسی گفته که پدرش به «دعوت یک دوست» که به گفته او «الان متوجه شدیم که دوست نبود و کلاً دنبال توطئه‌چینی و فریب بوده است» به سویدن رفت و او را در بدو ورود به کشور و ناگهانی بازداشت کردند.

پسر حمید نوری در این گفت‌وگو، ادعا کرد که این اقدام مقامات قضایی سویدن به پدرش «شوک روحی» وارد کرده است. به گفته مجید نوری، پدرش اصلاً از دلیل بازداشت خود آگاه نبوده است.

او تأکید کرد که تا چندماه پدرش اجازه ملاقات نداشته است. او اضافه کرد یکی از ابهامات این قضیه است که «تا هفت-هشت ماه» به پدرش «اجازه صحبت ندادند.» او گفت که سپس خانواده از طریق سفارت سویدن در تهران فقط «چند دقیقه» با پدرش حرف زدند.

او پرسید که «چرا ۲۵ ماه اجازه ملاقات خانواده با پدرش داده نشده است؟»

تهران - ایرنا نوشت: خانواده حمید نوری با صدور بیانیه ای در اعتراض به روند پرونده وی، بر مبنای موازین دادرسی خواهان توقف این رسیدگی فرمایشی و سیاسی شدند.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا از مرکز رسانه قوه قضاییه، در بیانیه ای که از سوی خانواده حمید نوری ارسال شده، آمده است: نظر به این‌که زمان و حتی امکانی برای ارایه ادله و مستندات اتهام‌زدایی و مدارک له متهم وجود ندارد، تمام این مستندات و مدارک در اختیار مراجع مرتبط و همچنین رسانه ها قرار خواهد گرفت تا این گونه افکار عمومی و تخصصی دنیا نظاره گر چنین دادرسی ناعادلانه ای باشد و در مورد دادرسی شما به قضاوت بنشیند.

در ادامه این بیانیه آمده است: نهم نوامبر ۲۰۱۹، دستگاه دادگستری سویدن بر مبنای توطئه و دام گستری صورت گرفته توسط یک گروه تروریستی فعال علیه ملت ایران تبعه ایرانی را به اتهامات واهی دستگیر کرده است. به‌عنوان خانواده تا مدت‌ها هیچ اطلاعی از عنوان اتهامی و وضعیت وی نداشتیم. حتی با پیگیری هایی که داشتیم تا مدت‌ها نتوانستیم خبری از زنده بودن ایشان بگیریم. این در حالی است که بر اساس موازین حقوق بشری، دولت بازداشت کننده مکلف است بلافاصله خانواده فرد بازداشت شده را مطلع و محل بازداشت وی را اعلام کند.

این اقدام دولت سویدن در بازداشت این تبعه ایرانی تا زمانی که به خانواده‌اش اطلاع داده شد، می‌تواند مصداق ناپدیدشدگی اجباری باشد. به‌علاوه، وقتی متوجه شدیم که حمید نوری در سویدن بازداشت شده است، تا بیش از دو سال دولت سویدن اجازه ملاقات به ما را نداد. حتی در چند مرتبه که مراجعه حضوری به سویدن داشتیم، اجازه ملاقات به ما داده نشد. او نزدیک به دو سال در سلول انفرادی بود.

خانواده نوری تصریح کرده است: از همان ابتدای بازداشت آقای نوری و همچنین نحوه تحقیقات و مستندات ابرازی توسط دادستان معلوم و مشهود بود که چنین اقدامی اساساً یک اقدام کاملاً سیاسی و غیر حرفه ای است. دستگاه قضایی سویدن بدون انجام تحقیقات جامع و مستقل و صرفاً بر مبنای اظهارات مغرضانه و متعصبانه برخی از افراد بی طرف که انگیزه کافی برای انتقام گیری و خصومت شخصی و سیاسی داشتند دستور بازداشت آقای نوری را صادر کرد. دادستان محترم در انجام تحقیقات خود هرگز از خانواده یا وکلای خانواده درخواست نکرد تا ادله و مستندات خود را در رابطه با پرونده ابراز کند؛ افزون بر آن، به آقای نوری اجازه ارایه ادله دفاعی داده نشد. در حقیقت، دادستان با نقض بنیادین ترین حقوق دادرسی منصفانه صرفاً اظهارات و مدارک علیه متهم را به دادگاه ارایه کرد بدون این که ادله و مدارک له متهم را به دادگاه ارایه کند. بر این اساس، دادستان حتی تکلیف اصلی قانونی خود مبنی بر انجام تحقیقات را فراموش کرد.

در بخش دیگری از این بیانیه تاکید شده است: علاوه بر اقدام دادستان، دادگاه نیز از همان ابتدای رسیدگی حقوق اولیه متهم را نادیده گرفت. متهمی که چندین ماه در بازداشت بود و از ابتدایی‌ترین حقوق خود، از جمله دسترسی به پزشک، داشتن عینک، ملاقات با خانواده خود محروم بود، طبیعتاً از نظر روحی و حتی جسمی در شرایطی نیست که بتواند دفاع موثری از خود داشته باشد. در این شرایط زمانی که در جلسه دادگاه وی در ابتدای اظهارات وضعیت روحی و جسمانی خود و بی توجهی مقامات زندان و قضایی به این حقوق اولیه را مطرح کرد، قاضی محترم تذکر دادند که اینجا جای طرح این مسایل نیست. این در حالی است که یک فرد ۶۰ ساله به دلیل نداشتن عینک برای مطالعه حتی نمی تواند مدارک پرونده را مطالعه کند.

«همچنین در جلسه دادرسی تا کنون نزدیک به ۵۰۰ ساعت دادستان و شاکیان صحبت کردند، در حالی که به متهم در مجموع کمتر از ۲۰ ساعت زمان داده شد. در عین حال، دادستان تعداد زیادی شاهد تخصصی و غیر تخصصی را علیه متهم فراخوانده است، در حالی که وکلای خانواده متهم به همان نسبت شاهد تخصصی و غیر تخصصی را برای صدور نظریه تخصصی و همچنین حضور در دادگاه فراخوانده‌اند، اما دادگاه اجازه حضور و حتی طرح نظریه‌های آن‌ها را نداده است. نکته مهم تر آن که اقدام دادستان در صدور کیفرخواست و همچنین ناتوانی در انجام تحقیقات کاملاً واضح است، با این حال دادگاه محترم نه تنها حکم بازداشت یک شهروند خارجی بی‌گناه را صادر کرده بلکه به اقدامات غیرقانونی دادستان نیز توجهی نکرد.

در ادامه این بیانیه آمده است: این در حالی است که در چارچوب اتحادیه اروپایی، و از جمله سویدن، موازین و استانداردهایی برای انجام وظایف دادستان وجود دارد؛ دادستان باید به تضمین حاکمیت قانون، به‌ویژه از طریق اجرای منصفانه، بی‌طرفانه و موثر عدالت در همه پرونده‌ها کمک کند. دادستان به نمایندگی از جامعه و در راستای منافع عمومی عمل می کند از حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین، به نحوی که در کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و رویه دیوان اروپایی حقوق بشر پیش‌بینی شده، حمایت کند. دادستان، در اجرای وظایف خود، باید به اصل برائت، حق بر محاکمه عادلانه و رابری سلاح‌ها احترام بگذارد. دادستان باید تنها بر مبنای ادله کاملاً موجه، قابل باور به‌طور معقول و قابل قبول تعقیب را انجام دهد.»

خانواده نوری اضافه کرده است: علاوه بر موارد مذکور، در خصوص دادرسی عادلانه تضمیناتی وجود دارد. مهم ترین تضمینات شکلی دادرسی عادلانه در رویه قضایی دیوان اروپایی حقوق بشر - که برای محاکم سویدن الزام آور است - را می توان در دو دسته تضمینات عام و خاص عنوان کرد: نخست، تضمینات عام دادرسی منصفانه که عادلانه بودن (مشارکت موثر در رسیدگی؛ برابری سلاح‌ها؛ مستدل بودن تصمیمات؛ حق متهم بر سکوت و این که اتهامی را علیه خود مطرح نکند؛ ارایه ادله و مدیریت آن؛ اصل فوریت) استماع علنی (اصل علنی بودن؛ حق بر استماع شفاهی و حضور در جلسه؛ اعلان عمومی احکام) زمان معقول (تعیین طول رسیدگی‌ها) از جمله این تضمینات است. دوم، تضمینات خاص دادرسی منصفانه که مهم ترین مصادیق این تضمینات عبارتند از اصل برائت (اظهارات متعصبانه؛ پوشش رسانه‌ای علیه متهم؛ بار اثبات؛ مفروض دانستن مسایل موضوعی و حکمی) و حقوق متهم (اطلاعات در مورد ماهیت و منشاء اتهام؛ آمادگی برای دفاع؛ حق بر دفاع از خود با وکیل یا بدون وکیل؛ بررسی شهود؛ ترجمه).

بر اساس این بیانیه، خانواده متهم - علی‌رغم شرایط بد اقتصادی - از وکلا و مشاوران حقوقی خانوادگی خود درخواست کرد تا هر دلیل و مستندی را که می تواند مرتبط با پرونده و ضروری برای کشف حقیقت و اجرای عدالت باشد، گردآوری و به دادگاه ارایه کند. علی‌رغم تمام اقدامات صورت گرفته، وکلای حکومتی آقای نوری با وکلای خانواده همکاری لازم را به‌عمل نیاوردند.

در ادامه این بیانیه آمده است: به‌طور مشخص وکلای خانواده مجموعه‌ای از گزارش‌ها، مجله‌ها، کتاب، مصاحبه‌ها و شهودی را که بر رونده پرونده و کشف حقیقت تاثیر گذار بودند، تهیه کردند. وکلای حکومتی محترم با این ادعا که این ادله مورد پذیرش دادگاه نیست، به این دلیل که یا با تهدید و یا با تطمیع تهیه شده‌اند، و یا این که مورد تایید دولت جمهوری اسلامی ایران نباشند، از ارایه ادله مزبور به دادگاه خودداری کردند. اگر این ادعای وکلای متهم درست باشد، می‌توان گفت که دستگاه قضایی سویدن دچار نوعی پیش‌داوری شده است و در نتیجه این شبهه ایجاد شده که حکم پرونده هم از قبل مشخص است.

خانواده نوری اضافه کرده است: ما از طریق وکلای خود توانستیم نظر تخصصی حقوقی دست کم هفت حقوق‌دان برجسته بین‌المللی را اخذ و در اختیار وکلای حکومتی قرار دهیم تا به دادگاه ارایه کنند. اما وکلای مزبور تا کنون هیچ اقدامی برای هماهنگی با دادگاه جهت درج اسامی این شهود تخصصی در لیست دادگاه نکردند. افزون بر آن، شهود عامی که حضور آن‌ها می‌توانست موثر بر روند پرونده باشد، نیز به وکلای حکومتی معرفی شدند، اما هیچ اقدامی از سوی وکلای حکومتی برای اعلام به دادگاه صورت نگرفت.

در پایان این بیانیه آمده است: نظر به شرایط خاص این پرونده، عدالت و رعایت دادرسی منصفانه، اقتضا می‌کند تا مشاوران حقوقی ایرانی بتوانند در کنار وکلای حکومتی سویدن در پرونده حضور داشته باشند و به این طریق حق آقای نوری بر دادرسی منصفانه و دفاع موثر بتواند تا حدودی تضمین شود. ما اعضای خانواده آقای نوری تا کنون به بسیاری از نهادهای به اصطلاح حقوق بشری اعم از دولتی بین‌المللی و غیر دولتی ملی و بین‌المللی مراجعه کرده و در خصوص موارد کاملاً فاحش نقض حقوق بشر از قبیل بازداشت خودسرانه، شکنجه و بدرفتاری، نقض دادرسی منصفانه (به‌ویژه اصل برائت) و عدم اجازه ملاقات شکایت خود را مطرح کردیم و حتی درخواست ملاقات حضوری داشتیم که متأسفانه هیچ پاسخ مثبتی دریافت نکردیم. از همین رو، مصادیق رفتارهای غیرانسانی و ناقض حقوق بنیادین بشر فرد بعداً اعلام می‌شود.

وزارت خارجه حکومت اسلامی ایران با احضار سفیر سویدن در تهران، «مراتب اعتراض شدید» حکومت‌شان به برگزاری دادگاه حمید نوری و کیفرخواست دادستان این کشور را اعلام کرد و خواستار آزادی این متهم اعدام‌های تابستان ۱۳۶۷ شد.

دستیار وزیر و مدیرکل غرب اروپای وزارت خارجه حکومت اسلامی ایران به ماتئاس لنتز، سفیر سویدن، گفته که فرایند دادگاه و بازداشت حمید نوری «کاملاً غیرقانونی» و «تحت تاثیر اقدامات و القائات کذب و جعلی» سازمان مجاهدین خلق بوده است. این مقام وزارت خارجه حکومت اسلامی، دادگاه حمید نوری را «نمایش سیاسی» خوانده و خواستار آزادی دادیار پیشین زندان گوهردشت کرج شده است.

واکنش حکومت اسلامی ایران پس از آن صورت می‌گیرد که دادستانی سویدن روز هشتم اردیبهشت ۱۴۰۱ برای حمید نوری تقاضای صدور حکم حبس ابد کرد. دادستانی سویدن این تقاضا را پس از ارائه آخرین دفاعیه خود در کیفرخواست محکومیت حمید نوری ارائه داد و او را به «جنایت جنگی» و «قتل عمدی» متهم کرد.

هنوز حکم نهایی دادگاه نوری صادر نشده است و دادگاه او طی روزهای آینده با ارائه دفاعیات نهایی وی توسط وکلایش ادامه پیدا خواهد کرد.

به‌دنبال درخواست صدور حکم حبس ابد برای حمید نوری، وزارت خارجه سویدن از شهروندان خود خواسته است که از انجام «سفرهای غیرضروری» به ایران خودداری کنند.

این وزارتخانه روز هشتم اردیبهشت اعلام کرد که این هشدار به دلیل «تغییرات در وضعیت امنیتی» اعلام می‌شود.

این نخستین بار است که یک ایرانی به اتهام شرکت در کشتار زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷، در خارج از این کشور بازداشت و محاکمه می‌شود و پیش‌تر تروریست‌های حکومت اسلامی در کشورهای مختلف دستگیر و محاکمه و زندانی شده‌اند.

این دادرسی مراحل پایانی خود را می‌گذراند و قرار است وکلای حمید نوری فردا و پس فردا دفاعیه خود را بیان کنند.